

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 24 Cor.
Pe jum. an . . . 12 "
Pe o lună . . . 2 "

Nr. de Duminecă
Pe un an . . . 4 Cor.
; Pentru România și :
America . . . 10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA :
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscrisurile nu se în-
potază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Asociația la Șimleu.

Măine Asociația va înfringe flamura limbei și culturii noastre pe pământul Sălajului. Poate mai mult decât despre ori care alt ținut se poate spune că Sălajul este o puternică metereză a românismului.

Așezat la hotarele românismului, comitatul acesta este ca un fort avansat și inexpugnabil care în zidurile zimțate ale munților și dealurilor săi închide o oaste compactă de peste 150 mii de suflete românești, privind cu mândrie și sfidare spre șesul cuprins de vrăjmași care se deschide de aici înainte.

Dar lucru ciudat, de-asupra acestui bastion creat de natură, până acuma nu flutură stindardul conștiinței noastre culturale sau vechile steaguri puse pe vremuri erau azi spălate și șterse de ploii, ciuruite de gloanțe, bătute și smulse de vijeliile ce se abat mai grele și băntuiesc mai cumplite înălțimile slobode decât văile apărute.

Pentru aceea adunarea Asociației la Șimleu e o recucerire, e o întărire din nou a unui punct care dela natură a fost întărit dar care nu a fost ocupat definitiv prin munca noastră.

Dacă vom căuta bine, vom vedea că acest caz de recucerire nu este singurul în viața noastră. În definitiv, toate punctele noastre de razim de azi au trebuit să fie recucerite. În dărnicia ei îmbelsugată, natura bună și mare, ne-a înzestrat cu puteri firești uriașe, ne-a dat bogății ce stănesc pisme și pof-

tele altor neamuri, bogăția numărului și întinderea locurilor, istețimea minții și vâjșoșia rezistenței.

De-asupra acestei temelii largi și solide, noi suntem chemați să ridicăm clădirea unei vieți naționale bogate și proprii. Suntem chemați de a ocupa locurile, meterezele create nouă de natură și în definitiv toate opintirile noastre politice și culturale se reduc la munca aceasta.

Asociația are menirea de a face în privința culturală munca asta. Adunarea ei generală la Șimleu va fi un nou popas în calea ei de recucerire și ocupare a teritoriului ei legitim destinat prin natură. Măine se vor întâlni la Șimleu români din toate colțurile românismului din țara noastră. Va fi o mare înfrățire și contopire a sufletelor în acelaș gând și în acelaș ideal.

Pentru sălăjeni va rezulta o premenire și întărire a sentimentelor lor românești, a dragostei lor de neam și de limbă. Adunarea asta îi va lăsa mai solidari, mai energici și mai doritori de cultură românească. Va rămâne ca o învioreare în sufletele lor și cu îndemnuri îndoite ei se vor așterne pe marea muncă de trezire culturală a popoului nostru.

Pentru aceea serbarea pregătită de sălăjeni, jertfele aduse de ei, toată munca depusă de ei întru izbânda serbărilor va fi în rândul întâi o jertfă adusă pentru sine însuși și ei vor culege roadele străduințelor depuse.

S'ar părea că evoluțiunea Asociației a avut o îndrumare nefirească. În loc de-

cește de jos în sus, ea a crescut de sus în jos. Câțiva intelectuali entuziaști au chemat-o la viață pe atunci când poporul nu cunoștea încă nevoile de cultură pe cari azi Asociația le slujește. Printr'o creștere înceată și organică însă, Asociația s'a întins neconținut asupra tuturor românilor. Ar fi greșit să așteptăm ca ea să crească dintr'odată și în mod năprasnic. Ca orice organism ea nu poate să crească decât încet, în mod organic, cucerindu-și pas cu pas terenul.

Rând pe rând vedem cum o acțiune după alta devine activă și începe o viață proprie din puterile ei. În Șimleu s'a cucerit un nou vast teren de muncă. Deși până acuma secțiunea aparținea celor mai harnice din secțiuni, totuși avem sentimentul că abia acum începe adevărata muncă culturală.

Asociațiunea se întinde neconținut, ogorind și trăgând brasda muncii ei culturale prin tot mai mult țărîm părăginit.

Dintr'o sămânță neînsemnată, aruncată într'un noroc, copacul Asociațiunii a crescut tot mai mult, înșdrăvenindu-se, întinzându-și ramurile, îndesându-și umbra și cuprinzând tot pământul românesc din țara noastră.

Când Asociația va fi crescut cuprinzând pe toți românii, primind și împărțind viața românească culturală, imputernicind limba românească și duhul românesc în țara noastră, atunci avem sentimentul că izbânda ei e o izbândă mai mult, e în acelaș timp o izbândă politică.

Trimetem salutul nostru de înfrățire și îmbărbătare tuturor fraților adunați măine la

FOIȚA TRIBUNEI.

Gherasim Dunavăț.

De Ion Bârseanul. *)

Niciodată, în liniștita ei tinerețe, atât de limpede și feciorească, nu se întrebese frumoasa copilă a bătrânului boier prea cuvios Achim Celarian, din Storbăneasa, dacă va veni o zi când va trebui să aleagă între bărbatul său legiuit și între acela pe cari împrejurări neașteptate i-l-ar aduce în față, biruitor și neînduplecat.

Ca și acele nalbe care năvăliau înflorite, nalte și drepte, silindu-se ca să întrecă nu numai zăbrelele gârduceanului, dar și coperișul albastru, de olane scilpitoare, al curții vechi din Storbăneasa: așa crescuse Voichița boierului Achim, dreaptă și mlădioasă, veșnic cu ochii răzitori, ca și cum nalbele cu floarea roșie i-ar fi fost surori.

Apoi, când boierul și-a văzut aproape sfârșitul, — și pe Voichița fată mare: cu două cozi minunate, împletite și lăsate pe grumazi; cu acei ochi cuminiți și liniștiți, care erau făgăduința unei căsnicii temeinice; a lăsat lucrurile mai în voie despre partea prietenului său, boierul Gherasim Dunavăț, care avea un fecior purtat prin școli, învățat, dar mai cu seamă stăruitor asupra trebu-rilor moșiei.

Și aceasta îl împacă mai mult ca orice pe bătrânul Achim: știe bine că un om care aduce la capul moșiei învățătura nemincinoasă adunată de

*) Din volumul «Dor pustiu» de Ion Bârseanul, apărut în editura «Minerva» București.

prin școli, va ști să ducă mai lesne și mai cu înțelepciune trebile unei mari gospodării, întocmite în alte vremi, când nu eră lumină.

Și așa, logodna s'a făcut, pe urmă, curând, o nuntă ca aceia, încât bătrânii au plâns de în duioșare.

Iar când boierul Achim s'a încredințat că lucrurile au pornit bine, — și fericirea nu este un vis pe lumea aceasta: a închis ochii creștinește, ca un om cuvios, care a gândit drept și s'a purtat cu dreptate, și a mers la locul cel veșnic, sub bolta străbună, de marmură sură, năpădită de iederă.

... Numai un lucru avuse pe suflet răposatul boier Achim, o povață pe care ar fi vrut s'o dea fetei sale, — și... n'a îndrăznit.

De multe ori se uitase lung la ființa aceasta, frumoasă de pică, și, s'a temut să n'o jignească, sau să înfigă cumva un ghimpe veninos, cu o povață poate de prisos, poate necugetată.

Cum i ar fi spus: Fata mea, să te păzești de păcat: multe ispite întimpină omul, căci frumsețea e podoabă cu primejdii, dar legătura făcută în fața lui Dumnezeu, pe viață și pe moarte, trebuie păzită!

Dar lui, într'o viață întreagă niciodată o bătaie străină dat rilor de creștin și de soț, nu-i clintise inima! Cum avea să se întâmple altfel cu Voichița, fata tatei, când nici o pi-dă rea n'a putut să aibă, de nicăiri?

Însă bătrânul știe bine, că viața lui de văduvoiu, închis între zidurile curții, unde lumea de seama sa și de neamul său, nu avea drum și loc îndămnos de foșotit, nu fusese de ajuns pentru o fată prea tânără ca să-și dea seama de

ce înseamnă vaza cea largă, cu amăgitoarele-i măiri și cu ascunsele-i joscicii... Și nu de alta s'ar fi îngrijat, dar cu cei răi: rău te faci, iar tinerețele de azi sunt șovăitoare!

Dar apoi se gândia: Voichița are un bărbat vrednic, se vor iubi și se vor călăuzi unul pe altul.

Și așa, povata a rămas în inima lui, închisă cu teamă și cu mustrare.

...Dar ce repede se făcuseră prieteni, și ce fermecător eră acest musafir, mai tânăr decât bărbatul și atât de înțelegător la cele mai mărunte gusturi ale ei; atât de plăcut și îndatoritor; aproape gata de a jertfi. E sigură, aproape, că el s'ar jertfi pentru ea, și poate că i-ar înțelege gândul dinainte, atât de mult e aproape cu sufletul de al ei; ca și cum gândurile lui ar sălășlui între gândurile ei.

Niciodată n'are să-l mai lase ca să plece de lângă dâșii. A!... Dar nu! Așa nu se poate!... Și ce fel de simțiri sunt acestea care năvălesc deodată, și o înfășură ca niște flăcări blânde, cari te ard, simț bine că te ard, dar sunt atât de mângăioase!

Parcă ai dori să fie cât de mult!

Dar are haz cum au ajuns de repede prieteni și el a găsit un fel de a o chema, pe nume, așa de simplu și alintat, că parcă ar fi frați și nici un fel de supărare nu mai încapă. Ea singură, când vrea să-l necăjească, încearcă să-și îngâne, își schimbă glasul, alintându-se, și zice ca el, uitându-se în ochii lui:

— Victore!

Șimleu, dorindu-le ca zilele acestea să le fie o sărbătoare frumoasă și înălțătoare, curată senină și rodnică în munca lor spre izbândă definitivă a culturii noastre!

Prima adunare poporală. *Prezum suntem informați, seria de adunări populare, făgăduită de deputați, se va deschide Duminică la 9 August în Ileana-mare prin președintele clubului deputaților dl T. Mihali. La aceasta adunare va participa și deputatul dl Aurel Vlad. În cerc precum aflăm se fac mari pregătiri pentru primirea deputaților.*

Fiind aceasta prima adunare, care oferă prilej de a se rosti întâi președintelui clubului, ea ține cu drept cuvânt cont la o interesare generală a cercurilor noastre politice.

Consiliul ministerial. Consiliul ministerial a fost continuat și terminat ieri. În ședința de ieri, spune comunicatul semi-oficios, guvernul s'a ocupat mai ales cu proiectul reformei electorale și cu budgetul anului viitor. Conte de Andrassy a expus pe larg proiectul asupra căruia guvernul este în deplin acord. Ministrul președinte Wekerle va merge azi la Ischl și va fi primit mâine Joi în audiență.

Alegerea din Királyhelmeck. În cercul vacant Királyhelmeck a fost ales în unanimitate independistul Sennyei Miklos.

Amenințări oficiale la adresa sârbilor. Într'un articol vădit inspirat »B. H.« acuză pe sârbi de duplicitate la alegerea de patriarh. Ziarul guvernului spune că sârbi ar fi trezit aparența că vor alege pe Bogdanovici prin faptul că nu au ținut nici o întrunire de candidare înainte de alegere. Acuză pe urmă pe radicali că ar fi primit instrucții dintr'un loc secret ca să aleagă pe Zmeianovici. Aceasta după organul imperialist ar fi fost *duplicitatea sârbilor (!??)* Dar credem că ei nu și-au realizat scopul,

urmează numitul ziar, *M. Sa nu va întări pe Zmeianovici și partidul radical va primi la insulta gravă adusă poporului unguresc și reprezentantului puterii de stat, un răspuns demn și surprinzător, poate chiar Sâmbăta viitoare.*

Bieții sârbi se vor întreba speriați ce au gresit guvernului afară de faptul că și-au exercitat un drept garantat prin lege?

Caci înțelegeți că ei nu au dreptul decât de-a fi de vină, ori cât de mult ar avea dreptate iar guvernul are dreptul de-a fi tot el de către pădure.

Raportul general

al Comitetului Central al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« către adunarea generală, convocată în Șimleu, la 7 și 8 August n. 1908.

(Urmare).

După cum se poate vedea din datele pe cari le înșirăm în partea specială a acestui raport, »Asociațiunea«, în cursul anului 1907, a căutat mai ales să răspândească cultura la sate, prin prelegeri populare, prin înființarea de biblioteci populare și prin împărțirea de cărți și de broșuri între popor. Și cu deosebită plăcere vă aducem la cunoștință că activitatea »Asociațiunii« e într'o continuă creștere. Inceputurile unei hărnicii sistematice se anunță din tot mai multe despărțăminte. Pentru a putea îndruma, rând pe rând, toate despărțămintele la o activitate statornică și unitară, comitetul central a adresat tuturor directorilor de despărțăminte un formular de raport general, invitându-i să i înainteze informațiuni precise asupra stării și activității despărțămintelor în cursul anului trecut. Răspunsurile primite se publică în altă parte (Anexa D.) a acestui raport și credem că ele dau o icoană destul de credincioasă a hărniciei ce-o poate desfășura instituțiunea noastră în afară. Aceste informațiuni, pe cari le vom cere, an de an, directorilor de despărțăminte, vor înlesni în viitor comitetului central să controleze mai deaproape activitatea despărțămintelor la sate, iar în despărțămintele, în cari problemele culturale ale »Asociațiunii« nu au răsunet între conducători, comitetul central va căuta să trezească interesul și conștiința datoriei prin oameni trimiși din centru. Pentru înșgheburile unei activități în aceste despărțăminte se vor jertfi chiar și sume mai

mari, cum s'a făcut în anul trecut cu despărțământul Orade.

În legătură cu activitatea despărțămintelor trebuie să repetăm necesitatea unei împărțiri nouă a despărțămintelor cari cuprind mai mult de 30-40 de comune. De motivarea acestei necesități ne dispensează introducerea ce o face secretarul administrativ la »Activitatea despărțămintelor în cursul anului 1907«, în care se arată clar că despărțămintele cu comune mai puține dezvoltă o activitate mai intensivă ca despărțămintele cu comune mai multe.

Comitetul central în cursul anului 1907 a și reușit să înființeze mai multe despărțăminte noi. Multe despărțăminte sunt pe cale de a se înființa (a se vedea partea specială a acestui raport).

Partea cea mai importantă și mai îmbucurătoare din activitatea despărțămintelor, în cursul anului trecut, o constituie prelegerile populare, în cari s'au tratat mai ales chestiuni economice. Avântul ce l-au luat prelegerile, ne îndreptățește să sperăm că, în curs de câțiva ani, ele se vor ține regulat pe teritoriul tuturor despărțămintelor și că vor aduce cele mai frumoase roade. Cu ajutorul lor vom putea împrietini poporul cu organizarea economică, prin însoțiri, cea mai de căpetenie problemă socială și culturală care ni-o impune spiritul timpului de astăzi. Și din acest prilej atragem atențiunea On. adunării generale și a dlor directori ai despărțămintelor să dea o deosebită importanță însoțirilor de tot felul, îndemnând și îndrumând poporul, la toate ocaziile, să înființeze cât mai multe. Dacă voim să lucrăm »pentru cultura poporului român«, trebuie să ne străduim să-l ajutăm în înaintarea și întărirea lui economică, care aduce cu sine și înaintarea lui culturală. Înaintarea și întărirea economică, însă, nu se poate face decât prin înființarea de însoțiri de tot felul, singurele cari vor înlesni țărânimii noastre să fie stăpână pe soarta ei din viitor.

Dintre lucrările mai importante ale secțiilor științifice-literare amintim: »Dicționarul numirilor de localități cu populațiune română de pe teritoriul statului ungar«, lucrat de d-nii Silvestru Moldovan și Nicolae Togan, care va apărea în cursul anului acesta sau cel mult la începutul anului viitor.

În ce privește Muzeul »Asociațiunii«, Vă raportăm că în cursul anului trecut s'a îmbogățit cu mai multe obiecte donate și cumpărate. Înregistrarea lui înaintază greu, în lipsa de mijloace materiale.

Onorată adunare generală! Comitetul central își îndeplinește o tristă datorință, raportând că dela ultima adunare generală încoace au încetat

Insuși Barbu se uță mirat la ei' mirat că pot fi atât de veseli, din nimic, și râdea împăcat. Nici un nor de bănuială nu trecea pe fruntea lui.

La întâlnit pe acest vechi prieten: Victor Imoșreanu, în București, într'o seară, pe când eșiau dela Operă, — și atunci, în pripă, sau făcut »prezentările«, pentru că Victor privise întâiu ca de pe altă lume: nu-l știuse pe Barbu al său însurat.

Venise acum, destul de lesne, ca să vadă și să se încredințeze cum pot fi fericiți doi însurați, »ca să ia pilda«. Și pilda o găsiă foarte ispititoare, așa de ispititoare, că l-ar fi durut grozav să plece înainte de a se încerca să răpească măcar o părticică din acea fericire.

...O luptă grozavă se încinsese în inima tinerei femei. Dintr'odată, ca și cum povața negrăită a bătrânului, ar fi incolțit acolo, în inimă, și se ridică tot mai aspră, fața boierului Achim Celarian se întrebă, și vedeă cu groază că trebuie să aleagă între îmbrățișarea legiuită și îmbrățișarea aprigă și nelegiuită.

Da, Victor eră mai tânăr, mai aprins, și mai pătuș; și știa o multime de lucruri atrăgătoare; văzuse locuri depărtate, și din toată ființa lui aburiza, parcă, un farmec ales, de om de lume, purtat și neastâmpărat. Cum de nu l-a întâlnit mai de vreme!

Nu, toate aceste gânduri, toate simțirile nouă, necunoscute, pe care nu le-a stărnit niciodată apropierea blândă și liniștită a lui Barbu: toate trebuiau spulberate, risipite, așa cum risipești în vânt puful buhos al unei măciulii de pădăie, culeasă pe câmp.

Dar iată că Victor intră, se apropie, în salonul acesta cu mobila nouă, îmbrăcată în catifea aurie, dulce, unde și se pare că o lumină ciudată, de toamnă, întârzie vesnic; acea lumină care se aprinde dintr'odată, ca de friguri, prevenindu-și că se va ofeli repede-repede, se va stinge și va muri...

Ceva pare că o îndeamnă pe Voichița să nu-l mai ocolească pe acest bărbat, și să se lase acum la pieptul lui: acum neapărat, ca și cum altfel, o nenorocire ar putea să urmeze, o mare nenorocire.

Tot mai mult înțelegeau din tăcerea odăilor, că singurătatea lor eră asigurată, tot mai mult înțelegeau că acesta e momentul prielnic.

Și iată că el a găsit aceleași cuvinte melodioase, cu adânci răsunete în inima ei, și privirea lui este o chemare la care trebuie să răspunzi căci poruncește. Cât de bine se cunoaște că în sufletul lui se petrece de asemenea ceva neobișnuit: cât de bine se cunoaște chiar după felul cum se apropie, cu privirile ațintite cu pașii furișai, ca gătit de o faptă rea.

Voichița, întâi, avu teamă și ar fi vrut să țipe și să fugă. Dar Victor zimbă, un zimbet străin, asigurător și crud, pe care ea nu i-l-a cunoscut.

Ci cum bătaia nepotolită a inimii, îi aducea tot sângele în față, și cum lumina aceea ciudată, ca o muzică nevrotată năbădăioasă, stăruia mereu, cu același îndemn grăbit și înfrigurat, simți o amețială, ca o legănare de vis.

Odată cu teama ce creștea totuși din adâncul tăcerii și din bucuria singurătății, buzele se căutară repede, cu tremur, pleoapele li-se lăsară

umbrind adâncuri de dor, și femeia se îndoi de mijloc, fără nici o luptă.

*

A, bătrânule Gherasime Dunavăț, tovarășul rămas și învechit al vrednicului Achim Celarian, rătăcitor ca o umbră, ca însăși umbra celui adormit de veci sub bolta din Storbăneasa, tu singur ai putea să pui stavilă rușinei.

Și iată că boierul Gherasim, cu acel dar al înțelegerii pe care îl au unii bătrâni, de pătrund lesne în toate tainele: un dar ce nu-i din lumea noastră, ci mai degrabă din a mormintelor și din a celor care de mult poate și-au împlinit scrisa lor, și nu s'au dus încă, — iată-l deci că nu are liniște. Măsoară de-alungul aleiele prunduite și umbroase, până în fundul curții, și vine iar până în dreptul ferestrei căscate spre tainele nebănuite ale salonului, unde totdeauna o lumină de toamnă pare că întârzie.

Dela început nu i-a plăcut bătrânului, acest mosafir svânturat, care nu se potrivea de loc cu firea lui Barbu, și de aceea bătrânul nu înțelegea ce fel de prietenie i-a legat pe amândoi.

În toate zilele, depănând asemenea gânduri, făcea primblarea aceasta, cu mâinile la spate, cu pălăria dată pe ceafă, cum a purtat-o întotdeauna, ca și cum ținea să arate cât de curată i-a rămas fruntea o viață întreagă.

Astăzi a zăbovit întâi, ca la un ceas, luând seama dacă femeia chelarului umblă cu destulă pricepere la știubeiele cu faguri, pe urmă, și-a început iar primblarea de toate zilele, întrebându-se ce va trebui să facă, și cât ar fi de îndreptățit la aceasta.

celor ce au luptat ca să aducă la îndeplinire frumoasa idee pe care o urmărea de mult.

Dr. Sion, inspector sanitar, răspunzând, a arătat că d-sa s'a trudit de 12 ani până să vadă în sfârșit înființat acest laboratoriu, a cărui însemnătate, în cercetările medicale, este netăgăduită.

D-sa și-a exprimat bucuria că orașul Galați a ajuns să aibă, ca și Bucureștii și Craiova, o asemenea instituție și a urat izbândă bună pentru reușita frumosului scop urmărit.

Docențele la facultatea de drept. Potrivit regulamentului pentru numirea docenților, agregărilor și profesorilor universitari, ministerul publică e-amene de abilitare la docență în specialitățile mai jos arătate, la facultatea de drept din București:

- docență pentru dreptul roman;
- » » » civil;
- » » » penal;
- » » » public;
- » » » economia politică;
- docență pentru dreptul internațional public și privat;
- docență pentru dreptul comercial.

Examenul vor începe în ziua de 15 Ianuarie 1909, orele 9 dimineața, în localul facultății de drept din București.

Candidații vor înainta decanatului zisei facultăți până cel mai târziu cu 15 zile libere înainte de data fixată pentru ține ea examenele, actele și documentele cerute de art. 4 din sus zisul regulament și anume:

a) Cererea prin care se va arăta specialitatea pentru care doresc să se abiliteze;

b) Diploma de doctor, precum și un memoriu detaliat asupra studiilor făcute, școlile și instituțiile în care s'au făcut și asupra lucrărilor științifice;

c) Deosebit vor înainta un număr suficient de exemplare din scrierile ori tipărite, și în special din lucrarea originală asupra materiei asupra căreia se trece examenul, cerută de art. 12, alin. a din regulament și care în nici un caz nu se poate înlocui prin dizertațiunea cu care candidatul și-a dobândit titlul de doctor.

Cererea nu va fi primită dacă nu va fi însoțită de actele enumerate mai sus, sau dacă diploma nu va fi în regulă, sau nu va fi fost echivalată.

Cand dații au drept de apel în minister.

Dela frați.

Starea culturală în Basarabia. A apărut „Anuarul Basarabiei” pe anul 1905 în care găsim multe cifre foarte interesante, din cari reproducem cele mai de jos:

Populațiunea orașelor în 1905 a fost:

Benderi	— — — —	35.000	locuitori
Izmail	— — — —	27.000	„
Soroca	— — — —	17.000	„
Hotin	— — — —	20.000	„
Acherman	— — — —	20.000	„
Orhei	— — — —	14.000	„
Chișinău	— — — —	113.000	„
Bălți	— — — —	19.000	„

Primele patru orașe au câte o bibliotecă și câte o sală de lectură. Achermanul are o singură bibliotecă, Orheiul 2 biblioteci, și o sală de lectură; Chișinăul 4 biblioteci și 2 săli de lectură, iar Bălți 7 biblioteci.

Bibliotecile în cursul anului a fost vizitate:

In Benderi	de	7.200	persoane
„ Izmail	de	8.183	„
„ Soroca	„	600	„
„ Hotin	„	600	„
„ Acherman	„	350	„
„ Orhei	„	7.000	„
„ Chișinău	„	7.200	„
„ Bălți	„	3.500	„

Situația județelor (fără capitale) a fost următoarea:

Acherman are	282.000	suflete	și	2	bibl.
Benderi	193.000	„	„	—	„
Orhei	235.000	„	„	2	„
Bălți	223.000	„	„	1	„
Soroca	235.000	„	„	1	„
Izmail	213.000	„	„	3	„
Hotin	332.000	„	„	6	„
Chișinău	198.000	„	„	8	„

Populațiunea toată a Basarabiei a fost în 1905 de 2.253.009 suflete; numărul bibliotecilor și sălilor de lectură a fost de 48, cari au fost vizitate de 45.804 persoane.

După numărul analfabeților din orașe, Basarabia ocupă ultimul loc în imperiu, căci populația orășană are 67,2 la sută analfabeți și penultimul după procentul analfabeților în general 84,4 la sută din populația Basarabiei.

Numai guberniile Podolia și Astrahan au un procent așa de mare de analfabeți (câte 84,3 la sută).

Procentul mai mare al analfabeților cade pe țigani și moldoveni. Vin apoi națiunile slave: ruteni, muscali, bulgari. Apoi urmează coloniștii germani... armeni.

Din Bucovina.

O importantă rezoluțiune adusă de comitetul național. Luni 27 Iulie comitetul central al partidului național a ținut o conferință intimă în care s'a adus o hotărâre importantă privitoare la atitudinea politică a partidului. Oratorii au fost toți de acord că partidul național ieste legat prin interese comune de partidul creștin-social în fruntea căruia se află primarul Vienei dl Lueger, marele filo-român. S'a subliniat mai cu seamă marea primejdie pe care o prezintă jidanii pentru poporul nostru atât la sate cât și la orașe și în administrație pe care au corupt-o cu desăvârșire.

La conferință au luat cuvântul dnii dr. Stefan Saghin, profesor universitar, președintele partidului, făcând o dare de seamă despre activitatea partidului. Au mai luat cuvântul dl profesor Grigore Halip, dnii Iorgu Toma Dorimodont Popovici care a rostit o lungă cuvântare arătând necesitatea alianței cu partidul creștin-social, dnii Lazar Grigorovici, Vespasian Grigorovici, Bodnărescu, deputatul Isopescul. Grecul și alții.

Comitetul central al partidului național român din Bucovina, întrunit în ședința plenară azi Luni, în 27 Iulie 1908 în palatul național din Cernăuți decide:

I. De a ratifica inaugurarea alianței între partidul național român cu partidul creștin-social german din Viena, acceptând programul economic al numitului partid, rezervându-și deplină libertate de acțiune în toate afacerile naționale și confesionale.

II. Consimțeste pe deplin cu lupta partidului creștin-social, începută contra corupției din țară și hotărăște a se alipi sub toate condițiile la această luptă, întrucât ea este dreaptă, stând gata a combate fără cruțare tot răul ce se revărsă asupra poporului nostru vină el din orice parte.

III. Decide în principiu, că este pentru unirea întreg poporului român din Bucovina și-l obligă pe comitetul executiv al partidului național, de a lua măsurile necesare pentru a inaugura o astfel de unire, care să asigure independența deplină a partidului nostru.

Evenimentele din Turcia.

Turcia are pe fiecare zi alt guvern. Portofoliile își schimbă posesorii după capriciile mulțimii teroriste. Starea aceasta poartă toate semnele caracteristice unei stări revoluționare, pe care sultanul ori nu o poate suprima, ori o sutenează dinadins, pentru a o putea exploata mai în urmă. Fie cazul acesta, fie celalalt situația este deopotrivă foarte îngrijorătoare. În Constantinopol lucrează pe întrecute influențele externe, pentru a înrîuri fiecare în favorul său desfășurarea evenimentelor.

Rolul femeilor în Turcia.

Constantinople, 2 Aug. Se constată de către toată lumea, că lupta pentru libertate a fost preparată în cea mai mare parte de femeile turce, cari posedă cultură aproape europeană.

Noul cabinet turcesc.

Constantinople, 3 August. Iată o parțială recitificarea oficială a reconstituirii cabinetului, publicată de ziarul de ieri: Abdurhamar nu a fost numit ministru-președinte, ci ministru fără portofoliu; Hasan-Fehmi, ministra de justiție; Hagi Akif șeful armamentelor militare, ministra de interne; Mehmed Alisub-secretar la marele vizirat, ministru al vacaturilor; Ziverbey numit de curând rămâne ministru în comisiunea financiară macedoneană, a fost numit ministrul poștelor și telegrafelor; Said-pașa rămâne mare vizir.

Din străinătate.

Mișcarea grevistă din Franța. Paris. Actualmente sunt arestați șapte militanți agitatori; pentru alți trei s'au dat mandate.

— O sută cincizeci de secretari ai sindicatelor renunți la bursa Muncii au declarat că toate măsurile au fost luate pentru încetarea lucrului general a tuturor corporațiilor Luni dimineață. Sindicatul general al presei tipografice a decis în mod irevocabil suspendarea muncii de Duminică seara până Luni. Federațiunea muncitorilor din serviciile municipale din Paris au votat un blam pentru guvern.

— Tipografii au votat greva pentru mâine; poate că ziarul nu vor putea să apară. Partidul socialist a publicat un manifest violent în contra impușcăturilor de Joi și arestărilor făcute ieri; se afirmă solidaritatea cu victimele și deținuții.

Deportarea unor generali. Constantinople. Generalii Teki Pașa, Cerkez Mehmed Pașa și Kenan Pașa, au fost deportați.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 5 August n. 1908.

— **Știre personală.** P. S. Sa episcopul Ioan I. Papp, s'a reîntors azi dimineață din Birchiș, unde a fost o zi oaspele d-lui Alexandru Moesonyi.

— **Sosirea Principesei moștenitoare în Viena.** O telegramă din Viena anunță că principesa moștenitoare Maria de România, împreună cu principele Carol și cu principesa Elisabeta, au sosit Luni după amiază și au descins la hotel Krantz.

— **Hirotonire.** P. S. Sa Episcopul I. I. Papp va hirotoni mâine pe absolventul de teologie Pantelimon Ardeleanu de diacon.

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás măstre de monumente și pietre de simțir.

Fabricație proprie din marmură, granit, șeyn, labrador etc., din pietre de mormânt magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25. Căminul și magazina central: **Kolozsvár, Dózsa-ut. nr. 21. Telefon 662.** Filiale: Nagyvárad, Nagyzeben, Déva și Bánputak.

Prigonirea slovacilor. Pentru pretinsă ofensă adusă steagului unguresc, doi slovaci Rudolf Cipka și Josef Djaniska au fost osândiți în Tisoliț la reclusiune de câte 13 zile și câte 10 cor. amendă.

— **Părintele Hlinka întemeietorul unei noi religii.** Prigonirea nebună împotriva slovacilor pornită și ajutată de biserica romano-catolică își aduce roadele. Poporul atât de blând și de religios al slovacilor se clatină în credința sa către biserică. Părintele Hlinka primește în închisoarea din Seghedin nenumărate scrisori și apeluri iscălite de un mare număr de slovaci, invitându-l toți să se puie în fruntea unei mișcări pentru desfacere dela biserica Romei pusă în slujba șovinismului maghiarizator. S'au ținut și mai multe adunări de popor în cari mai mulți preoți au agitat pentru ideea de a se înființa o biserică nouă în feul celei anglicane.

Părintele Hlinka e socotit de toți, ca fiind persoana cea mai nimerită de a împlini această mare menire de reformator religios. Hlinka însuși nu a avut prilej de a se rosti asupra acestei idei, dar prietenii lui susțin că el nu ar fi indispus să primească această misiune de apostol al poporului său.

Mișcarea cea nouă înfățișează o primejdie mare pentru biserica romano-catolică, pentru că ea nu a știut să se pătrundă de adevăratele interese ale poporului păstorit de ea și este sigur că la un semn dat tot poporul slovac ar urmări pe apostolul-martir Hlinka, care lămurit în suferință și transfigurat de focul Liptei ar avea un ascendent uriaș asupra poporului său.

— **Unde a fost deputatul?** În chestia sărbătorilor de Duminecă din Siria ni-se mai comunică, că a făcut o penibilă impresie acolo absentarea deputatului cercului dela acele serbări. Era opinie generală, că el nu trebuia să lipsescă dela o manifestație românească ce se făcea în cercul său, era indicat chiar ca dânsul să l salute cel dintâi pe Episcop. Se evita poate astfel spectacolul nespus de dureros la care au fost martori, miile de popor: să audă pe Arhiereul lor grăind în limbi străine...

— **Congresul presei.** La 10 Sept. st. n. se va ține la Berlin congresul internațional al Presei.

Comitetul „Sindicatului ziaristilor“ din România a delegat pe d-nii Ion Procopiu, președintele sindicatului, și Al. Rubin, membru să reprezinte sindicatul la acest congres.

— **Alegere de preot.** În comuna Überland (Berlont) de lângă Timișoara a fost ales preot, actualul învățător și teolog absolut dl Constantin Micu.

— **Un subofițer volnic.** O companie a regimentului de cavalerie, care tocmai acum își face manevrele în jurul Lipovei, având a trece mai departe prin comuna Șiștaroveț, prin un subofițer s'a pus în conțelegere cu antistia comunală din Șiștaroveț pentru câțiva cai de ajutorare. Subofițerul a telefonat primarului pentru 11 cai. Ajunși ostașii în sat, primarul li-a pus la dispoziție caii ceruți. Ofițerul acum a pretins 15 cai. Primarul n'a avut alții. Atunci subofițerul s'a făcut volnic și luând ostași cu sine a luat cu pu-

terea doi cai dela un om din arie lăsându-l să triere numai cu doi, iar alți doi a scos dela un altul din grajd. Primarul numai cu greu a putut liniști oamenii revoltați, asigurându-i că vor cere satisfacție pe calea subprefecturii, ce a și făcut.

— **Repausul duminical.** În ministerul de comerț s'a terminat proiectul referitor la repausul duminical. Prin proiectul de față se modifică art. 13 din 1891, în mai multe direcțiuni. Proiectul s'a trimis cercurilor competente spre dezbateri. Reuniunile comerciale și industriale, interesate în cauză, vor supune proiectul la mari discuții. Va trece deci prin câteva metamorfoze, până va putea fi prezentat dietei.

— **Duel între un prefect și un deputat.** Intre prefectul de Hont, *Lits Gyula* și deputatul *Polonyi Dezső*, fiul vestitului *Polonyi* a avut loc Duminecă după-amezi un duel, în care soarta a decis drept: prefectul s'a ales cu grave răni la cap și la braț. Acesta, un bătrân scârbos își permise adevărate necuviințe în stațiunea balneară Vihnye față de tinăra soție a deputatului.

— **Khedivul în Ungaria.** Din Viena se anunță că vice-regele Egiptului, khedivul, e în drum către Ungaria, unde va întreprinde mai multe excursii pe Dunăre.

— **Zăpadă în August.** Carpații din nordul țării sunt acoperiți de zăpadă pe toată întinderea comitatelor Turocz și Lipto.

— **Administrațiunea revistei „Păstorul Sufletesc“** aduce la cunoștința on. cler, că din pricina multelor ocupațiuni grele și neamănăver. împreunate cu sărbătorile „Astrei“, numărul 8 pe luna August se va putea trimite numai mai târziu și deodată își cere scuzele, în firma speranță, că Ven. cler — apreciind pedecile — va trece cu vederea această mică neregularitate.

— **Nefericire la căile ferate.** Din Caransebeș se vestește că trenul Nr. 61, între stațiunile Caransebeș și Ias a deraiat. Douăzeci și patru vagoane s'au nimicit total. Mașinistul și fochistul au fost omorâți, iar alții greu răniți!

— **Locuitorii din Budapesta.** Acum a apărut raportul statistice din Budapesta din care se constată, că capitala țării noastre are de tot 812.728 locuitori. În decursul unui an a crescut în spor cu mai bine de 10 mii. Iar dela începutul anului c. au fost 4570 cununii, sau născut 12.723 vii, și 422 morți; au murit 9632. Plusul mai mare cade pe imigrați.

— **Săpături interesante.** Se anunță din Viena că cu prilejul unor săpături făcute la gara Ebersdorf s'a găsit un număr foarte mare de monede de aur și argint de pe timpul regelui Ladislau Posthumul, al Ungariei.

— **Orașul Viena în cifre.** Statistica orașului Viena pe 1907. conține următoarele date foarte interesante: teritoriul orașului face 27 308 Hectare. Datoria orașului cu finea anului 1906 trece peste suma de 1374 milioane cor. Numărul locuitorilor cu finea anului 1907 face 1,999.912. Din aceștia ovrei 146.926. Oficianți în serviciul orașului sunt 8950 cari trag o leafă anuală de cor. 15,455.000 piațele și stradele dau cifra de 2648 pe un teritor de 14 milioane m. din cari jumătate sunt încă nepardosite cu peatră. Are 198 parcuri și șosele de plimbare; 80 statui 86 statuie de caracter religios, 39 fântâni cu apă săritoare. Circulația persoanelor o desfac 997 birje cu 2 cai, 1763 cu 1 cal, 1114 trăsuri fără număr și 374 diferite omnibuse. — Dar autobuse ca Aradul și Parisul tot n'are nici Viena?

— **Mare nenorocire de mine.** În minele de aur dela *Musir* (comit. Hunedoara) s'a întâmplat o nouă nenorocire. O ocnă s'a surpat și șase muncitori au fost îngropați. Cu multă greutate s'a isbutit să fie desgroați, cinci din ei grav răniți, dar al al șaselea eră mort. Cinci copii îl deplâng pe al mort.

— **Necrolog.** Ni-se anunță moartea dnei *Susana Dimitrescu* preoteasă în Dumbravița, întâmplată ieri în vârstă de 83 ani. Inmormântarea se va face azi, Miercuri în cimitirul gr.-or. din Dumbravița.

— **Succesul contelui Zeppelin.** După două săptămâni dedicate nu odihnei ci reparațiilor, ieri în 4 l. c. des de dimineață contele Zeppelin a plecat din Friedrichshafen la Strassburg și Mainz cu aerostatul său. Scopul lui e de-a face un drum neîntrerupt de 24 de ore pentru a atinge cel dintâi acest record. Cu toate acestea intenția nu a reușit deplin, căci după prânz la orele 6 contele a trebuit să debarce la Oppenheim din pricina unui mic caz la mașină. Popasul său a fost însă scurt și nu reduce mult succesul contelui care a trecut dela Friedrichshafen pela Mühlhausen, Cohnar, Strassburg Speyer, Drmstadt și Mainz de unde se întoarce.

Pretutindenii aerostatul Zeppelin a fost primit cu un entuziasm fără margini. Poporația orașelor îl primea cu steaguri și în treascuri sărbătorind această mare isbândă a geniului german menit să revoluționeze tehnica modernă.

— **Aurul în România.** Există în România aluviuni destul de bogate în aur pentru a le putea exploata.

După *Curierul Financiar* un proprietar din jud. Dâmbovița după un șir de explorații, ar fi cerut ministrului industriei și de comerț concesiunea exploatării pe teritoriul comunei *Dameana* din acel județ, pe un perimetru de 600 de hectare de aluviuni, aparținând statului și cari ar fi aurifere.

— **Campania contra lui Tolstoi.** În Rusia începe să se observe o luptă strașnică, pe care o pornesc reacționarii ruși împotriva lui Tolstoi, cu prilejul jubileului de 80 de ani al acestuia. Preoții stau în capul acestei mișcări reacționare. Mitropolitul din Moscva, Vladimir, șeful noii mișcări reacționare, a luat conducerea agitațiunii împotriva lui Tolstoi și pregătește pe membrii ligei poporului rus, spunându-le, că jubileul lui Tolstoi nu trebuie să aibă loc, cu nici un preț. Guvernul a primit număroase petițiuni, prin cari se cere ca serbarea să fie interzisă. Acelaș lucru îl face mitropolitul Flavian din Kiew, în vreme ce cunoscutul preot Vustorcoff, fondatorul ligei poporului rus, a pornit într-o călătorie de propagandă, pentru a pregăti o manifestațiune contra jubileului lui Tolstoi. Preotul miraculos din Kronstadt, celebrul popa Ioan a sărit deasemenea în ajutorul acestei campanii. Prietenii lui Tolstoi pregătesc o contra manifestație.

— **Al treilea centenar dela nașterea lui Milton** autorul „Paradisului pierdut“ se va serba anul acesta, la 9 Decembrie. La Cambridge însă, înainte de timp englezii au sărbătorit acest centenar printr'un banchet și o reprezentație a operei *Comus* la New Theatre, pe lângă cari s'a adăugat și o mică expozițiune de diferite ediții ale operelor și portrete de-ale lui Milton. Printre documentele expuse sunt demne de reținut: o prelucrare a „Paradisului pierdut“ în formă de tragedie, o edițiune alai Euripide alcătuită de Milton cu note în text, o ediție a paradisului în rusește, precum și diferite manuscrise de-ale poetului cari dovedesc îngrijirea cu care și vedea scrierile.

Cu prilejul acestei sărbătoriri ziarele și revistele au ținut să aducă omagii memoriei nemuritorului poet orb.

— **Mari falsificări de bani în Spania.** În urma controlului prost al autorităților în Spania falsificarea banilor a luat proporții atât de mari, încât o parte covârșitoare din banii de argint

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde ați citit aceste anunțuri.

afiători în circulație sunt falși. Acuma camera a votat o lege prin care s'a hotărât demonetarea pezetelor spaniole. Dar aplicarea legii e mai anevoioasă decât se crede, că ei publicul ar suferi o pierdere uriașă, dacă banii s'ar retrage din circulație ca fără valoare.

Pomelnic pentru pomenirea viilor și morților, la liturgii și parastase, legat în pânză 50 fil., în hârtie 30 fil. Se află de vânzare la »Tipografia diecezană« și la »Tribuna« în Arad.

x Sticlărie, porcelanuri, lămpi și obiecte de lux de argint de china se pot procura pe lângă prețuri fixe și de tacredere la urmașul lui Müller Somlyai, Kolozsvár Kossuth Lajos utca 4 sz., care e furnizorul mai multor institute, întreprinderi și corporațiuni. Candelabre de biserică, lămpi suspendate 2 fl. 50, 12 pahare de apă călitate 72 cr. *Vă rugăm să fiți atenți la firmă.*

Economie.

Recolta.

Ministrul de agricultură a publicat azi raportul său despre starea recoltei pe jumătatea a doua a lunii Iulie. Raportul este mai favorabil decât cele anterioare, înfățișând o recoltă superioară atât calitativ cât și cantitativ. A favorizat și vremea, ploaie a fost din abundență, care a îndreptat mul porumbul, sămănăturile și mai ales pășunea. Singur pentru cartofi ploaia a venit prea târziu. Cantitatea de până acum este evaluată: *Grâu* 38.07 milioane măji metrice față de 33-80 milioane măji metrice de an; *săcară* 11.66 milioane măji metrice, față de 10.69 de an; *orz* 11.73 milioane măji metrice, față de 13.63 de an; *ovăș* 9.93 milioane măji metrice față de 11.54 de an. Precum se vede din aceasta, cantitatea grânului este pân'acum mult mai mare decât cea de an, și rezultatul definitiv se pare că și în celelalte soiuri de grâne va putea însemna un plus în beneficiul anului acesta. Raportul mai amintește despre ravagiile ce pe alocurea, în părțile Transilvaniei mai ales, a făcut grindina în săptămânile din urmă. Viile sunt pretutideni foarte frumoase.

Novela execuțională. Sanționarea novelei execuționale se va publica încurând. S'a redactat deja și ordinațiunea pentru punerea în aplicare a legii care se va publica cu ea deodată.

Târg pentru cal de lux. Societatea Agrarilor din Budapesta va aranja la 20—22 Septembrie al patruzecilea târg de lux, în Teatersal din Budapesta.

Budapesta, 4 August 1908.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Grâu pe Oct. 1908 (100 klg.)	22 50—22 52
Săcară pe Oct.	18 74—18 76
Ovăș pe Oct.	16 46—16 48
Cucuruz pe Maiu	14 52—14 54

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

De Tisa — — — —	22 K.	80—24 K.	50 fil.
Din comitatul Albei — — — —	22	60—23	40
De Pesta — — — —	22	80—23	50
Bănățenesc — — — —	22	60—23	40
De Bacica — — — —	18	90—19	—
Săcară — — — —	15	50—15	80
Orzul de nutreț, cvalit. I.	15	10—15	30
» de cvalitatea II.	16	60—16	80
Ovăș de I.	16	20—16	50
» de II.	15	20—15	40
Cucuruz vechiu — — — —	—	—	—
» nou — — — —	15	20—15	40

Felurimi.

Broasca și tigrul. — O legendă indiană. — O poveste spune că odată un rac s'a rămasit cu o vulpe că el o să ajungă mai repede ca ea din locul unde se aflau, când se întâlniseră, până la o clăie de fân ce se zărea departe de tot pe câmp. Vulpea primi rămășagul. Racul dete vulpei, în mărinișia lui, trei pași înainte și cum stătea îndărătul vulpei se acață de coada acesteia, apoi dete semnalul de plecare. Vulpea o ia la fugă și ajunse repede la țintă. Acolo se întoarse și se uită de-alungul drumului să vadă unde a rămas racul, despre care era convinsă că rămăsese departe de tot înapoi. Dar în momentul ăla, racul se descleștă binișor de coada vulpei, și dându-se jos, strigă: »Bine, soro vulpe, abia acum sosiși?« Vulpea se întoarse și rămase încremenită de mirare. Văzută că racul o întrecuse cu trei pași și sosise mai de vreme de cât ea la țintă. Biata vulpe plecă rușinată, convinsă că racul e cu mult mai sprinten de picioare de cât ea.

Iată o altă poveste la fel din India. Istoria asta se petrece între o broască și un tigrul.

Un tigrul întâlnește într-o zi o broască și vol ș'o mânânce, fiindcă în viața lui nu mâncase broaște și credea că trebuie să fie foarte gustoase. Broasca găci gândul tigrului și i zise:

— Nu știi, că eu pot să sar mai tare de cât tine... Vrei să ne rămășim?

Tigrul întrebă:

— Cum dracu poți să sari tu mai tare ca mine?

— Ce-ți pasă — răspuse broasca. Ia să'n-cercăm.

Ajunseră la un pârâu lat. Tigrul zise către broască.

— Ia sări, să vad de spui adevărul, ori minți.

— Sari tu întâu — răspuse broasca.

Tigrul se învoi, dar în clipa când dete să sară broasca se agăța de coada lui așa de tare că nu căzută în timpul săriturii.

Când ajunseră pe celalalt țărm, broasca se desfăcu încet de coada tigrului și căzută în iarbă. Când o văzută, tigrul se minună nespuse de mult și o întrebă: — Ce dracu mânânci tu de ai o torță așa de mare? — «Tigrii!» — strigă broasca deschizându și larg gura. Tigrul, spenat grozav. își vâră coada între picioare și o luă repede a fugă.

Penn și Carol II. Villiam Penn, colonizatorul Pensilvaniei, eră un quaker și ca atare socotit de toți. El spunea către fiecare »tu« și nu-și scotea nici odată pălăria de pe cap.

Într-o zi el fu primit în audiență de către Carol II, și firește nu ș' scoase pălăria. Atunci regele își luă pălăria jos înaintea lui Penn.

— »Te rog, Carol, zise Penn, pune-ți pălăria în cap!

— Nu, prietene, răspuse Carol II, în odăile regești numai unul are (după eticheta Curței), voie de a ține pălăria în cap. De astă dată fii tu acela

Absentul în Franța. Iată o statistică, care dă mult de gândit:

Londra, care numără peste 4 jum. milioane de locuitori, n'are decât 4.900 debite de alcool; New-York cu 3 jum. milioane locuitori are 10.900 de astfel de debite, iar Parisul cu cele două milioane și jum. ale sale, deține recordul cu mai mult de 33.000 debite.

Liga anti-alcoolică în Franța are cu ce se ocupa.

Cât costă dragostea unei princese. Asta se vede dintr'un proces desbătut decurând la tribunalul civil din Paris.

Acuzatul eră marchizul Vincenzo Florio din Palermo, un sportsman cunoscut, iar reclamantul un croitor, care prezentase un conto de peste 263.000 de fr., pe care-l făcuse la dânsul, în interval de doi ani, amanta marchizului o principesă rusă.

Contul fusese la început 430.000 de fr., sumă din care marchizul mai plătise ceva, nemai rămânând decât 263.000.

Dar în intervalul acesta, marchizul se despărțise de principesă și acum nu se mai simțea

obligat să plătească conturile croitorului. Dar parea asta nu eră împărțită și de croitor, care a dat în judecată pe marchiz.

Tribunalul a cercetat cu de-amănuntul contul și și-a exprimat părerea că în adevăr aristocratul italian trebuie să plătească ceea ce a comandat soția lui, dar că unele cifre din cont sunt prea umflate.

Croitorul n'a avut ce face, s'a declarat învoit. A trebuit să scadă din socoteală și la urma urmei n'au mai rămas decât 87.000 de fr. pe cari marchizul a declarat că-i plătește.

BIBLIOGRAFIE.

În editura institutului de arte grafice. Carol Göbl, din București, a apărut numărul al II-lea al Buletinului Comisiunii Monumentelor Istorice.

Un comitet înrunit în persoanele d-lor I. Kallinderu, Gr. C. Tocilescu, Gr. Cerkez, N. Gabriulescu și P. Gârboviceanu, a hotărât publicarea trimestrială a unui buletin respunzând unei cerințe a legii pentru conservarea și restaurarea monumentelor istorice și contribuind în măsură putincioasă la progresul studiilor istorice, arhitectonice și artistice; astfel ca să rămăne pe viitor o arhivă de icoane cât mai credincioase, a stărei în care se găsește azi, monumentele istorice, străbune.

În primul trimestru al anului acesta a apărut primul număr, cu un conținut foarte bogat, tratând despre mănăstirile vechi, Cozia și Comana, cu amănunțite note istorice și arhitectonice și însoțite de ilustrații artistice.

Al II-lea număr, apărut de curând, posedând un și mai abundent conținut, descrie istoricul și amănunțele lucrărilor, mănăstirii Hurezii și portretelor murale dela aceea mănăstire, a mănăstirii Chlinea și bisericii Ste-ea din Târgoviște.

Ilustrațiile foarte credincios redade, după fotografiile luate, sunt pe cât de artistice pe atât de interesante. Copiile pereților mănăstirii Horezu, cu meșterii mănăstirii, Ispravnicii, familia Clitiorilor, neamul boerilor Brâncoveni și Cantacozini sporesc interesul valorii numărului acestuia.

Nu putem decât să lăudăm frumoasa inițiativă a comitetului sus menționat care întrunește totdeodată și comitetul de redacție, — cum și pe Onor. Direcțiunea Ministerului cultelor și instrucțiunii publice sub auspiciile căreia, apare Buletinul acesta. Afători de silințele laudabile ale tuturor celor ce lucrează în direcția deșteptării și răspândirii în popor a simțului și priceperii pentru conservarea monumentelor, — publicarea Buletinului acesta, contribuie și la cultivarea spirituală și sufletească a publicului cărturar românesc, intru buna cunoaștere cuvenitul respect și datorita pietate ce trebuie să aibă toți, față de monumentele istorice, acele singure mărturii vădite și obștești ale vieții strămoșești.

Comisiunea face apel la toți cei în măsură a cerceta și aduna material documentar-istoric privitor la toate monumentele vechi, românești atât celor afiatoare în țară cât și celor din afară de Regat, pentru a colabora cu munca lor la publicația aceasta atât de folositoare.

Apare de patru ori pe an. Abonamentul costă 12 franci pe an și se fac numai prin librăriile Socecu, Sfetea și Alcalay, — București.

Posta Administrației.

Avram Giurgiu Hodoș. Am primit 10 cor. ca abonament până la 30 Oct. 1908.

Nicolae Boițu Gyapju. Am primit 12 cor. până la finea anului 1908.

Redactor responsabil provizor Sever Bocu.
Editor proprietar George Nichin.

FRANCISC JOSIF
CEL MAI APLA PURGATIV NATURAL

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARA

1907.

14 Iulie.

ACTIV	
112161949	78666949 Reserva metalică Aur . . . 88303485
1474590	33595000 „ Trate Aur . . . 35468079
72501130	Argint și diverse monete
32718761	Portofoliu Român și Străin
11999924	*) Impr. contra ef. publice . . . 8248800
15806084	„ „ „ „ in cont curent 17698335
3253121	Fonduri publice
5893139	Efectele fondului de rezervă
637859	„ „ „ „ amortisarea imob. și material
176050	Imobili
109438474	Mobilier și Mașini de Imprimerie
—	Cheltueli de Administrațiune
22439280	Deposite libere
24469105	„ „ & provizoriu
413069466	Compturi curinți
	Compturi de valori

PASIV

12000000	Capital
23051453	Fond de rezervă
3473646	Fondul amortisării imobilelor și material
202884940	Bilete de Bancă în circulațiune
2077070	Profituri și pierderi
143883	Dobânzi și beneficii diverse
—	Compturi curinți
—	„ „ „ & provizoriu
109438474	Deposite de retras
413069466	

Scomptul 5%. *) Dobânda 5 1/2%

1908.

5 Iulie, 12 Iulie

124380245	123771564
1262119	1072020
43829757	43593204
26382708	25947135
11999924	11999924
15480553	15480553
3216621	3216621
5953352	5953425
698681	698883
17909	39839
108160159	109017309
—	—
29067825	30620438
28139006	28289209
398588859	399700124
12000000	12000000
24928807	24928807
3734034	3734034
247529200	247716790
2190642	2190642
46017	112542
—	—
—	—
108160159	109017309
398588859	399700124

LICITAȚIUNE MINUENDĂ.

De după încuviințarea primită dela Ven. Conzistor al Aradului, cu datul de 17/30 Iulie 1908 Nr. 4812/1908, se publică prin aceasta licitațiune minuendă pentru renovarea radicală a edificiului bisericii din comuna Chișineu (Kisjenő) com Arad, cu termen de licitațiune pe 31 Iulie (13 Aug.) a. c. la 8 oare a. m. în localitatea școlii noastre din loc.

Prețul exlamării este 6963 cor. 99 fil.

Intreprinzătorii — cari vor să liciteze, au să depună în bani gata, sau în hârtii de valoare acceptabile 10% dela prețul de exlamare ca vadiu.

Planul și preliminarul de spese cu condițiunile de licitațiune — se pot vedea în cancelaria pprezbiterală din loc în oarele oficioase.

Comuna bitericească își rezervă dreptul, de a încheia contract și a da în întreprindere lucrările de sub întrebare ori căruia dintre întreprinzătorii reflectanți.

Reflectanții nu pot pretinde diurne ori spese de călătorie pentru participarea la licitațiune.

Chișineu, 20 Iulie (2 Aug.) 1908.

Mihai Veliciu,
preș. comit. par.

Grigorie Mladin,
not. comit. par.

Kovács István urmașul lui

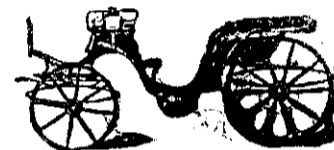
FARKAS J.

fabricant de trăsuri.

Temesvár Józsefváros, Fröbel utza 58

(casa proprie).

Fondat în 1866. Mare depozit. Fondat în 1866.



Are trăsuri noi și reparate.

Primește reparaturi, lucrări de faur de lemnar și de lăcut.

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

BANI

pe moșii și case de închiriat din Arad

cu amortizație de 10—70 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, 4 1/4, 4 1/2, 4 3/4 și 5%, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de interese corăspunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipez speșele de intabulare, convertez datorile de interese mari.

Resolvare grabnică, serviciu prompt.

SZÜCS F. VILMOS

Representanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritoriul comitatului Arad, orașului Arad, comitatulu Bichiș, Gyula, Ciaba.

ARAD, Karolina-utca 8. (Casa proprie.)

(Lângă filiala Poștei.)

Primește pe lângă onorar acuisitori de afaceri abili și demni de încredere.

Mare succes.

Invenție nouă.

Dinții susțin sănătatea

căci sub influința lor stau organele mistuirei, carl natura! au înriurire asupra sănătății. Fiindcă sănătatea e mai scum, tesaur din lume, de aceea vă recomand noua mea invenție, care nu e frază goală ci vă dă o probă sigură

cosmetical de dinți „Hófehér“

a lui Nádler

care și cei mai negligeați dinți îi curăță depărtându-le

negreala sau gălbineala
îi face albi ca și zăpada

O singură experimentare adeverește, că „Hófehér“ e mai bun ca praful, crema și pasta de dinți, că nu e în el praful care să frece, care se pune pe gingei și între dinți și ducând smaltul de pe dinți produce dureri de dinți și de gingei. Nu conține săpun, ca altele.

»Hófehér« e un lichid produs din sucuri de plante pe cale chimică, și are un gust plăcut.

Prețul unei sticle 1 cor. 50 fil, care ajunge 1—2 ani.

Se capătă la:

Nádler Lajos

ARAD, în depozitul din Andrassy tér 20,

Locul fabricii: Varjassy József utca 32, (casa proprie).

Sub scutul legei și patentat!

PRIMA SOCIETATE DE CREDIT FUNCJAR ROMAN DIN BUCUREȘTI
BILANȚUL SEMESTRULUI I. 1908.

A C T I V		EFECTE	NUMERAR	P A S I V		EFECTE	NUMERAR
Emisiune	Imprumuturile realizate până în seara de 30 Iunie 1908:			Scrisuri funciare . . .	Val. scris. func. în circulație, însă:		
	5%	393,292.200			5%	285,328.017.50	
	4%	34,005.500			4%	26,805.584	312,133.601 50
Datoria proprietarilor .	Capital datorit de proprietari din imprumuturi, însă:		311,949.317 50	Stingerea imprumutur.	Scris func. primite în amort. anticip. perimate și plătite din cele eșite la sorti, însă:		
	5%	285,153.829.14			5%	107,964.182.50	
	4%	26,795.488.36			4%	7.199.916	115,164.098 50
Amortizare incassată .	Soldo contului, însă:		184.284	Detentori	Val. scris. func. în circulație, însă:		
	5%	174.188.36			5%	285,328.017.50	
	4%	10.095.64			4%	26,805.584	312,133.601 50
Localul societății . . .	Val. localului societății		578.167 28	Capital social	Soldo contului:		
Mobilier	"		27.018 30		5%	6,463.000	738 58
Biblioteca	"		14.135 90		4%	598.300	446
Bunurile soc. vândute .	Soldo conturilor		127.124 37			7,061.300	
Bunur. soc. nevândute .	Soldo conturilor		3.035.354 38	Capital de rezervă . . .	Soldo contului	21,645.905.88	15,090.300
Anuit. împrumut.	Rate și resturi de rate datorite de proprietari:		6.308.101 07	Serv. intereselor . . .	Cupoane exigibile și neprezentate la plată:		
	5%	5,917.799.84			5%	3,939.545	
	4%	390.301.23			4%	317.512	4,257.057
Anuit. primei	3% Suma datorită de proprietari		166 59	Plata scris. func eșite la sorti	Val. scris. func. eșite la sorti și neprezentate la plată:		
Debitori diverși	Soldo conturilor		19.912 07		5%	1,169.817.50	
Cassa	Sold în cassa societății	26,106.981	2.802.819 92		4%	137.984	1,307.801 50
				Fondul pensiunilor . .	Soldo contului	1,875.124.39	1,846.636
				Diverși proprietari . .	Soldo contului	2,360.505.85	2,106.200
				Creditori diverși . . .	Soldo conturilor		2.545
				Dividend proprietarului pe 1903		1.736.75	
				"	"	2.367.58	
				"	"	22.549.53	
				"	"	38.046.34	
				"	"	123.297.28	187.997 48
				Capital de reveriment .	Soldo contului		29.076 23
		453,404.681	325,046.401 38				453,404.681
							325,046.401 38

CAPITALUL DE REVERIMENT
PE SEMESTRUL I. 1908.

Cupoane 5%	Val. cup. de 1 Iulie 1908 dela scris. func. 5%	7,188.010		El însuși	Soldo contului precedent		364.482 38
Cupoane 4%	Idem, idem, idem 4%	538.868	7,726.878	An. împr. ser. I. 1908 5%	Rata sem. I. 1908 dela împr. 5%:		
Plata scris. func. 5% trag. 53.	Val. al pari a scris. func. 5% eșite la sorti la trag. 53	1,517.200			Cheltuieli de administrație	154.840.73	
Plata scris. func. 4%	Idem, idem la trag. 18	145.000	1,662.200		Procente	7,003.115.88	
Apunamentele	Suma cheltuită în sem. I. 1908	184.862		Anui. împr. I. 1908 4%	Amortizare	1,514.524.64	8,672.481 25
Cheltuieli generale		8.772 20			Idem dela împrumut. 4%:		
Furnituri de cancelarie		1.622 95			Cheltuieli de administrație	14.622.92	
Imprimări și registre		6.613 90			Procente	538.864.77	
Imprimatul scris. func.		1.200			Amortizare	144.731.29	698.218 98
Indemnități de deplasare		1.482		Stingerea împrum. 5%	Suma încassată în număr ca amortizare anticipată sem. I. 1908	2.253.88	2,253.88
Încălzit și iluminat		4.234 03		Stingerea împrum. 4%	Idem, idem, idem	294 94	294 94
Mărci de prezență		14.240		Retineri extraordinare	Suma încas. în sem. I. 1908, ca chelt. de adm. dela împr. realizate	1.330 65	1,330 65
Postă și telegraf		2.124 64		Cupon suplimentar . . .	Val. cup. de Iulie 1908, dela împr. realizate în sem. I. 1908	185.205	189.084 47
Publicațiuni		6.677 10		Capital social 5%	Val. cup. de Iulie 1908 dela scris. func. 5% aparț. acestui fond	154.538 86	
Gratificațiuni		28.504 30		Capital social 4%	Idem, idem, idem	11.405 70	
Indemnizarea casierul.		600		Cupoane 5% Iulie 1898	Val. cup. de 1 Iulie 1898, neprezentate la plată și care se perimă. conf. art. 119 din statute	1.377 50	
Întreț. local. societății		544 70		Plata scris. func. trag. 33	Idem scris. neprezentate idem	6.100	173.422 06
Întreținer. mobilierului		724 45		Breșnița prop. societății	Procente coprinse în rate sem. I 1908	1.320 29	
Paragraf extraordinar		7.392		Dob. anuit. întârziate .	Suma încassată ca dobânzi la ratele întârziate	164.979 67	166.299 96
Ajutor soc. de binefacere		5.000		Divid. propriet.	Divid. prop. pe anul 1902 care se perimă, conf. art. 131 din statute		672 60
Chelt. de mater. și pers.		3.657					
Costul hârtiei pentru fabricarea scris. func.		17.812 82	296.064 09				
90% divid. prop. 3.50%	de distribuit prop. asupra ratei I. 1908	328.034 15					
Divid. 10%	cuenit membrilor din consiliu și directorilor	36.448 23	364.482 38				
Fondul pensiunilor	Suma alocată în bug. 1908	30.000					
Capit. de rezervă	procente cuvenite la numerar	155.961	185.961				
El însuși	Cont nou		29.076 23				
			10,264.661 70				10,264.661 70

p. Președintele consiliului de administrație, **P. S. Aurelian.**

p. Director, **D. Carp,**

Șeful serviciului contabilității, **Ion Niculescu.**

TIPOGRAFIA GEORGE NICHIŢ, ARAD 1908.